

I Jornades de Secundària: Fracàs escolar o fracàs polític?

El fracàs escolar s'ha atribuït, des de sempre, a les més diverses causes. N'és culpable l'alumne que fracassa?, el professor que no motiva? o potser uns postulats pedagògics imposats per una determinada política educativa? L'objectiu d'aquestes jornades és posar en debat les causes de fracàs escolar i la possible incidència que les polítiques educatives hi puguin tenir. Quatre experts en la matèria, de trajectòria i vàlua contrastades, abordaran aquestes qüestions exposant-nos què s'ha d'entendre per fracàs escolar, quines en són les causes i amb quines mesures se'l podria combatre.

Després de cada conferència es van realitzar taules rodones de debat entre els assistents i els ponents.

Dels [resultats i conclusions](#) que se n'obtinguin es farà un comunicat que s'enviarà als mitjans de comunicació, a Presidència, al Departament d'Ensenyament i als partits polítics.

Van tenir lloc a la Sala d'Actes de l'Il·lustre Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya, Rbla. Catalunya, 8, 08001 Barcelona. Els dies 30 de novembre i 1 de desembre de 2012. El divendres, de 16 h a 21.30 h, i el dissabte de 10.00 h a 14.30 h.

Programa

[Tríptic de les I Jornades de Secundària](#)

PROGRAMA

Divendres, 30 de novembre:

16:00h. Lliurament de documentació

16:15-16:30h. Presentació de les Jornades
Josefina Cambra
 Degana de l'Il·lustre Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya

16:30-18:15h. CONFERÈNCIA
Ricardo Moreno Castillo
 Catedràtic de Matemàtiques
"Los lugares comunes que han destrozado nuestra enseñanza"

18:15-20:00h. CONFERÈNCIA
GREGORIO LURI
 Catedràtic de Filosofia
"La jibarització de la Pedagogia"

20:00-21:00h: DEBAT/TAULA RODONA
 Participants: Ricardo Moreno, Gregorio Luri, Felipe de Vicente, Lucía Aguilar, Vicenç Roig.

Dissabte, 1 de desembre:

10:00-11:30h. CONFERÈNCIA
INGER ENKVIST
 Universitat de Lund, Suècia,
"Aprender del éxito o fracaso de los alumnos afroamericanos en los EEUU"

11:30h-13:00h. CONFERÈNCIA
ORIOL PI DE CABANYES
 Periodista
"Bombolla deseducativa i fracàs escolar"

13:00-14:30h. DEBAT/ TAULA RODONA
 Participants: Inger Enkvist, Oriol Pi de Cabanyes, David Rabadà, Josefina Tudó, Vicente Durán.

14:30h. CONCLUSIONS I CLOENDA

14:40h. DINAR

Conclusions i propostes de les Jornades

Les principals conclusions extretes dels continguts desplegats al llarg d'aquestes jornades sobre el fracàs escolar

- 1. Cal fomentar la incentivació de l'esforç de l'alumne com a eina imprescindible per a l'èxit escolar i acadèmic:** el fracàs escolar arrela fonamentalment durant l'etapa de primària, concretament en tres fets. El primer, la no-adquisició de rutines fent deures; el segon, la falta d'estudi memoritzant; el tercer, l'escàs esforç invertit en tot l'anterior. Tot i ser una evidència en si mateixa, cal insistir-hi: els estudiants que suspenen més acostumen a ser els que estudien menys. La simple no-menció de l'alumne o de la seva actitud com a un dels possibles factors del fracàs escolar, o la seva exculpació sistemàtica, ha estat un dels errors més tòpics i grollers que s'han comès per part de la pedagogia oficial i de la seva política d'amagar el cap sota l'ala. Això ha portat a situacions aberrants, com ara casos d'assetjament i agressions en què ha hagut de ser l'alumne agredit el que ha canviat de centre, mentre que l'agressor hi ha romàs «victoriós». Un context certament molt poc afavoridor per al clima d'estudi i esforç que hauria de ser propi d'un institut. És curiós com, per exemple i en paraules de Moreno Castillo, el mateix sistema que exculpa l'alumne agressor considerant-lo a ell també una «víctima» de la societat, no s'adona que no hi ha cap alumne assetjador que triï una víctima més forta que ell.

2. **L'origen socio-econòmic o ètnic no és un factor determinant del fracàs escolar.** Els diversos estudis, aportats per Inger Enkvist, sobre la població escolar afro-americana als EUA, i la seva contrastació amb d'altres grups ètnics, demostren que l'origen socio-econòmic no és una variable determinista, contra el que sovint s'ha volgut pretendre, tant des de polítiques «redemptoristes» com «abdicionistes». L'actitud dels pares, en canvi, sí que es manifesta com a factor determinant.
3. **L'ambient d'estudi i l'afavoriment de rutines -ja des de l'etapa de primària- és fonamental per a la formació de l'alumne.** Els hàbits, aptituds i continguts instrumentals no adquirits en el seu moment, hipotequen la resta de la vida escolar i acadèmica. Els nostres joves tenen el dret a no ser víctimes d'un sistema educatiu que els adormi i que «jibaritzi» el seu procés de maduració. L'alumne és l'usuari i beneficiari del sistema educatiu. I això és així exactament en la mateixa mesura que el centre de tot sistema educatiu és la transmissió de coneixements, d'aptituds i hàbits.
4. **La repetició de curs a temps pot evitar un fracàs escolar posterior.** Molt especialment, i tal com va assenyalar Gregorio Luri, a l'etapa de primària i en edats corresponents a fases molt concretes del procés de maduració intel·lectual de l'alumne, com ara el 3r curs de primària. No deixa de ser sorprenent, segons això, constatar que mentre l'índex de repetició de curs a la primària és de l'1%, a secundària és del 8%.
5. **L'escola o l'institut ni poden ni han de substituir la funció dels pares.** Les famílies han de fer un seguiment de les tasques escolars que s'encomanen a l'alumne (els deures). La implicació de les famílies és fonamental, tal com ho demostren els estudis a què hem al·ludit més amunt.

Finalment, i tot responent a la pregunta general formulada pel títol de les Jornades “Fracàs escolar o fracàs polític?”, **direm que el fracàs ha estat el d'un pedagogisme polític irreal** que, en paraules d'Oriol Pi de Cabanyes, s'atansa més al gènere literari del “realisme màgic” que no pas a la condició «científica» que pretén autoatribuir-se. Un pedagogisme allunyat de les aules que ha propiciat la proscripció de l'esforç i el mèrit, que ha bandejat la memòria dels programes d'estudis o com a eina de desenvolupament de l'intel·lecte, que ha imposat per decret un igualitarisme impossible -la igualtat com a punt d'arribada- i que, en confondre grollerament autoritat amb autoritarisme ha fet impossible, en molts casos, el correcte exercici de l'activitat docent a les aules.

El nostre sistema educatiu necessita foragitar aquest tòpics pedagogistes que -ells sí- han estat culpables explícits, en la mesura que les lleis educatives els han assumit com a paradigma, d'uns models i uns entorns clarament afavoridors del fracàs escolar. Properament us farem arribar un document més elaborat sobre el contingut de les jornades i de les conclusions que n'hem obtingut.

Vídeo resum de les Jornades

Documentació

Ponències:

Ricardo Moreno Castillo http://secundaria.info/docs/prv/moreno_castillo.pdf

Gregorio Luri <http://secundaria.info/docs/prv/luri.pdf>

Inger Enkvist <http://secundaria.info/docs/prv/enkvist.pdf>

Oriol Pi de Cabanyes <http://secundaria.info/docs/prv/cabanyes.pdf>

Matrícula

De 3 d'octubre fins a 23 de novembre de 2012 a <http://secundaria.info/cursos.php> (*tancada*)

From:

<https://secundaria.info/docu/> - **Professors de Secundària (aspepc-sps)**

Permanent link:

<https://secundaria.info/docu/formacio:jornades:1213>

Last update: **24/08/2018 21:07**

